

תקנות הסעה בטיחותית לילדים ולפעוטות עם מוגבלות (כללים לזכאות להסעה לליווי ולארגון ההסעה), התשע"ו – 2016

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2(ב) ו- 7 של חוק הסעה בטיחותית לילדים ולפעוטות עם מוגבלות התשנ"ד – 1994¹ (להלן – החוק), ובאישור ועדת החינוך של הכנסת לפי סעיף 8 לחוק, אני מתקין תקנות אלה:

בתקנות אלה –	1	הגדרות
<p>"ועדת חריגים" – ועדה שמינה המנהל הכללי של משרד החינוך מבין עובדי משרדו לדון במחלוקות בין האחראים על ילד עם מוגבלות לרשות מקומית בנושאי הסעות;</p> <p>"חוק למניעת העסקה של עברייני מין" – חוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א-2001²;</p> <p>"מלווה" – אדם בגיר שאינו הנהג, המלווה את הילד בהסעה למסגרת החינוכית וממנה, והוא עומד בדרישות תקנה 5;</p> <p>"ממונה" – האחראי ברשות המקומית על מערך ההסעות לפי תקנה 12(ב);</p> <p>"מנהל" – עובד משרד החינוך הממונה על נושא הסעות ילדים עם מוגבלות;</p> <p>"מסגרת המשך" – התנסות במקומות עבודה, דירת אימון לכישורי חיים, מועדון לכישורי חיים, שירות לאומי במקביל ללימודים במסגרת חינוך מיוחד, ומסגרת בפקוח משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים המיועדת</p>		

¹ ס"ח התשנ"ד עמ' 71; התשס"ח עמ' 604.
² ס"ח התשס"א עמ' 509.

<p>לילדים עם מוגבלות בגילאי לימוד חובה עם מוגבלות שכלית התפתחותית; "תקנות התעבורה" – תקנות התעבורה, התשכ"א – 1961³;</p>		
<p>(א) ילד עם מוגבלות זכאי להסעה כאמור בסעיף 2(א) לחוק אם התקיים בו אחד מאלה:</p> <p>(1) הוא תלמיד במוסד לחינוך מיוחד או בכיתת חינוך מיוחד בבית ספר רגיל שוועדת השמה קבעה את זכאותו לחינוך מיוחד בשל אחת או יותר מהלקויות הבאות:</p> <p>(א) כל סוגי המוגבלות השכלית התפתחותית;</p> <p>(ב) לקות על רצף התקשורת – ASD;</p> <p>(ג) הפרעות נפשיות;</p> <p>(ד) שיתוק מוחין או נכות פיזית;</p> <p>(ה) חרשות או כבדות שמיעה;</p> <p>(ו) עיוורון או לקות ראייה;</p> <p><u>2</u> הוכח להנחת דעתו של המנהל, בעקבות פניית הרשות המקומית כי מפאת מגבלה בכשרו הגופני, השכלי, הנפשי או ההתנהגותי, הוא אינו מסוגל לנסוע בכוחות עצמו <u>לבית ספר אליו שובץ בכפוף לאמור בתקנות 2(ב) ו- 2(ג)</u> והוא נזקק להסעה; הזכאות היא למשך קיומה של המגבלה.</p> <p><u>3(א)</u> ועדת חריגים החליטה שהוא זכאי להסעה.</p>	2	זכות לקבל הסעה

³ ק"ת התשכ"א עמ' 1425.

<p>(ב) הזכאות להסעה כאמור בתקנת משנה (א) תהיה רק למוסד חינוך באזור הרישום שאליו שובץ ילד עם מוגבלות כדין לפי חוק לימוד חובה, התש"ט – 1949⁴, חוק חינוך ממלכתי התשי"ג – 1953⁵, או חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח – 1988⁶.</p> <p>(ג) שיבצה הרשות המקומית מיוזמתה באישור המנהל את התלמיד במוסד חינוך שאינו באזור הרישום כמענה לצרכיו, לא יפגע הדבר בזכאותו להסעה לפי תקנת משנה (א).</p> <p>(ד) נזקק ילד עם מוגבלות, כאמור בתקנת משנה (א), במהלך יום הלימודים לנסוע למוסד חינוך שהוא חווה חקלאית, מרכז ימי, מרכז טכנולוגי-מקצועי, מרכז מחוננים, או למוסד חינוך כיוצא בזה, ולימודים אלה הם חלק בלתי נפרד מתכנית הלימודים במוסד החינוך שבו הוא לומד - כוללת זכותו להסעה גם הסעה למוסדות חינוך כאמור.</p> <p>(ה) תלמיד עם מוגבלות הזכאי להסעה לפי תקנת משנה (א) זכאי להסעה ממוסד החינוך אל מסגרת המשך.</p>		
<p>האחריות לביצוע הליווי לילד עם מוגבלות הזכאי לקבלו, חלה על הרשות המקומית שבתחום שיפוטה הוא גר.</p> <p>(ב) ילד עם מוגבלות זכאי לליווי של מלווה אם הוא אחד מאלה:</p> <p>(1) ילד עם מוגבלות כאמור בתקנה 2(א)(1), שאופיין בוועדת ההשמה באחד מאלה:</p>	3	זכאות לליווי

⁴ ס"ח התש"ט עמ' 287.

⁵ ס"ח התשי"ג עמ' 137.

⁶ ס"ח התשמ"ח עמ' 114.

<p>(א) אדם עם הפרעה נפשית ;</p> <p>(ב)אוטיסט ;</p> <p>(ג) אדם שסובל מהפרעות התנהגות קשות ;</p> <p>(ד)בעל מוגבלות שכלית עמוקה ;</p> <p>(ה)בעל מוגבלות שכלית קשה ;</p> <p>(ו)בעל מוגבלות שכלית בינונית ;</p> <p>(2) משותק מוחין או בעל נכות פיסית קשה ;</p> <p>(3) ועדת חריגים החליטה שהוא זכאי לליווי.</p> <p>(ג) במקרים חריגים אם התלמיד זקוק בשל מצב רפואי לקבל טיפול פולשני, יכול המנהל לאשר מלווה אישי לביצוע פעולות טיפוליות ובלבד שהמלווה יעבור הכשרה במוסד רפואי לפי הוראות משרד הבריאות שתאפשר לבצע טיפול פולשני כאמור.</p> <p>(ד) במקרים חריגים יכול המנהל לאשר מלווה אישי לתלמיד שהמציא אישור רפואי עדכני כי הוא סובל מאפילפסיה לא מאוזנת.</p> <p>(ה) התגלעו חילוקי דעות בין האחראים ובין הרשות המקומית לעניין זכאותו של ילד עם מוגבלות לליווי, תכריע בהם ועדת החריגים.</p> <p>(ו) רשות מקומית רשאית להתקשר, עם רשויות מקומיות סמוכות, כדי שההסעה והליווי יהיו חסכוניים, ובלבד שהסעה כאמור לא תגרום להארכה של משך ההסעה באורח בלתי סביר.</p>		
<p>(א) רשות מקומית או נותן שירות של הרשות המקומית יעסיקו מלווה ; הרשות המקומית רשאית להיעזר במתנדב שימלא תפקיד של מלווה.</p> <p>(ב) רשות מקומית או נותן שירות כאמור בתקנת משנה (א) יוודאו שאין למלווה זיקה לחברת ההסעה.</p>	4	העסקת מלווה

<p>(ג) הרשות המקומית או נותן שירות של הרשות המקומית לא יחליפו את המלווה במהלך כל שנת הלימודים. <u>אלא אם כן ישנן נסיבות שאינן מאפשרות ליווי של אותו מלווה במהלך כל שנת הלימודים.</u></p> <p>(ד) הרשות המקומית תוודא שהתקבל לגבי המלווה אישור משטרה כאמור בחוק למניעת העסקה של עברייני מין.</p>		
<p>(א) לא יהיה אדם מלווה, אלא אם כן התקיימו בו כל אלה:</p> <p>(1) מלאו לו 18 שנים לפחות;</p> <p>(2) הוא בעל ידע בשפה העברית או הערבית או שתייהן, לפי העניין, לרבות קרוא וכתוב;</p> <p>(3) אין לו מגבלה רפואית המונעת ממנו למלא את תפקידו;</p> <p>(4) יש ברשותו אישור שעבר בשנתיים האחרונות קורס עזרה ראשונה לרבות בנושא החייאת ילדים <u>שנערך על ידי רשות מקומית או מי מטעמה; והכשרה מקצועית לפי דרישות משרד החינוך.</u></p> <p>(5) מלווה יעבור ריענון קורס עזרה ראשונה אחת לשנתיים.</p> <p>(6) תשלום לקורס עזרה ראשונה או על רענון קורס עזרה ראשונה לא יושת על המלווה.</p> <p>(ב) המלווה אחראי על שלומם ובטיחותם של הילדים עם המוגבלות בהסעה ואלה תפקידיו:</p> <p>(1) המלווה ידאג לשלמו ובטיחותו של ילד עם מוגבלות, יהיה קשוב לצרכיו וישמור על ציודו;</p>	5	כישורי המלווה ותפקידיו

<p>(2) המלווה לא ישאיר ילד עם מוגבלות ברכב ההסעה ללא פיקוח והשגחה; לעניין זה, נוכחות נהג ההסעה ברכב לא תחשב פיקוח והשגחה, זולת במקרים חריגים ולזמן קצר בלבד;</p> <p>(3) המלווה יחזיק לפני תחילת ההסעה רשימה של כל הילדים עם מוגבלות שאמורים לנסוע בה, פרטי יצירת קשר עם אחראים על הילדים עם מוגבלות בהסעה ואת תיאור מסלול הנסיעה;</p> <p>(4) המלווה יקלוט את הילד עם המוגבלות עם כל הציוד הרפואי הנחוץ לתלמיד;</p> <p>(5) המלווה יודא כי כל הילדים עם מוגבלות חגורים במהלך כל הנסיעה וכן יודא כי כל הילדים עם מוגבלות שזקוקים לכך לצורך נסיעה ברכב, חגורים במושב בטיחות או במושב מגביה כהגדרתם בתקנות התעבורה;</p> <p>(6) המלווה יודא כי אין ברכב כל חפץ שעלול לפגוע בילד עם מוגבלות הנוסע בו וידאג כי התיקים נמצאים במקום שאינו יוצר סיכון;</p> <p>(7) כל חפץ כבד ברכב ההסעה יהיה רתום למושב פנוי או למהדקים ברצפת הרכב;</p> <p>(8) המלווה יהיה נוכח במשך כל ההסעה וישב במקום שממנו ניתן לראות את כל הנוסעים;</p> <p>(9) הורדת ילד מהרכב בהגעה אל מוסד החינוך:</p> <p>(א) המלווה לא יוריד ילד עם מוגבלות מהסעה לבית ספר, אם אין בסמוך לרכב איש צוות של בית הספר הנכון לקבלו;</p>		
---	--	--

<p>(ב) אם מוסד החינוך הוא גן, המלווה יביא את הילד עם המוגבלות עד תחילת יום הלימודים אל תוך כיתת גן הילדים.</p> <p>(10) המלווה יוריד את הילד עם המוגבלות מהרכב ויעלה אותו לרכב מדלת שאינה פונה לכיוון הכביש למעט אם מיתקן להורדת כסאות גלגלים ממוקם בצדו האחורי של הרכב;</p> <p>(11) בהגעת ההסעה ליעדה לאחר הלימודים, ימסור המלווה לידי האחראי את הילד עם המוגבלות, או אדם אחר מטעמו שהאחראי אישר מראש; לא נמצא במקום האחראי או אדם אחר כאמור, לא יורד הילד עם המוגבלות מההסעה, והמלווה ייצור קשר עם האחראי ובהעדר קשר עם האחראי יפנה אל הממונה ברשות המקומית ויפעל לגבי הילד עם המוגבלות לפי הנחיותיו;</p> <p>(12) המלווה ידווח לממונה על כל אירוע חריג הקשור לשלומו של ילד עם מוגבלות שהתרחש בהסעה, והממונה ידווח על האירוע האמור לאחראי על הילד;</p> <p>(13) בסיומה של ההסעה, יבדוק המלווה את רכב ההסעה ויוודא שלא נותר בו ילד עם מוגבלות או ציוד של אחד הנוסעים.</p>		
<p>(א) לא יועסק אדם בתפקיד נהג להסעת ילד עם</p>	6	כישורי נהג ההסעה

ותפקידיו	
<p>מוגבלות אלא אם כן בידו רשיון נהיגה תקף מתאים לפי סימן ב' בפרק שני בחלק ג' של תקנות התעבורה.</p> <p><u>(ב) נהג רכב להסעת ילדים עם מוגבלות יבדוק את רכב ההסעה לפני כל נסיעה להסעת ילדים עם מוגבלות.</u></p> <p><u>(ג) הנהג יחזיק לפני תחילת ההסעה רשימה של כל הילדים עם מוגבלות שאמורים לנסוע בה, פרטי יצירת קשר עם אחראים על הילדים עם מוגבלות בהסעה ואת תיאור מסלול הנסיעה;</u></p> <p><u>(ד) אם יש מקום פנוי בהסעה, ניתן לשלב בה עובד של מוסד חינוך ובלבד שניתן לכך אישור מראש ובכתב מהמונה.</u></p> <p><u>(ה) לא יעלה הנהג להסעה הכוללת ילדים עם מוגבלות אדם, זולת המלווה וילדים עם מוגבלות האמורים לנסוע בהסעה או עובד לפי תקנת משנה (ג), אלא באישור מראש של המנהל.</u></p> <p><u>(ו) הנהג יציית להוראות המלווה בכל הקשור לשלומם ובטיחותם של הילדים עם מוגבלות.</u></p> <p><u>(ז) הנהג יסרוק את הרכב בתום הנסיעה כדי לוודא שלא נותרו בו ילדים עם מוגבלות.</u></p> <p><u>(ח) הנהג יבטיח כי ילד עם מוגבלות בגיל 3 עד 8, וכן ילד עם מוגבלות שבשל צרכיו זקוק למושב בטיחות, ייסע בהסעה עם מושב בטיחות תקין או מושב מגביה תקין לפי תקנה 83 לתקנות התעבורה.</u></p> <p><u>(ט) אם נוסע בהסעה תלמיד הנזקק לצידוד</u></p>	

מעוצב:כניסה: לפני: 72.1 ס"מ, ללא תבליטים או מספור

<p>רפואי הנהג יוודא כי הציוד הרפואי יעוגן למרכב הרכב בדרך שתמנע את תזוזתו ברכב.</p> <p>40(ג) _____ בהסעה שבה מוסעים ילדים עם מוגבלות המתניידים באמצעות כיסא גלגלים יעגן הנהג את הכיסא לרכב, לפי הוראות יצרן הרכב ויצרן כיסא הגלגלים, לפי האיור בתוספת הראשונה וכמפורט להלן:</p> <p>41(א) _____ הנהג יעגן את כיסא הגלגלים לרצפת הרכב באמצעות ארבע חגורות ריתום תקניות;</p> <p>42(ב) _____ הנהג יחבר את רצועות הבטיחות למרכז שלדת כיסא הגלגלים במקום מולחם, במקביל לרצפה;</p> <p>43(ג) _____ אם ישנו סימון על כיסא הגלגלים, יחבר הנהג את הרצועות לסימון זה ולא יחבר את הרצועות לכל חלק אחר של כיסא הגלגלים;</p> <p>44(ד) _____ הנהג ירתום את רצועות הקשירה לפי הזוויות הבאות: קדמית - 40 עד 60 מעלות, אחוריות 30 עד 45 מעלות; אם מדובר בכסא גלגלים או בטיולון עם מנגנון הטיה של המושב או הגב, ניתן להסיע בהטיה שלא תעלה על 30 מעלות;</p> <p>45(טו) _____ הנהג יחגור את הילד בחגורת בטיחות באחד מהאופנים האלה:</p> <p>(1) בחגורה המחוברת משני צדדיה לרצפה – על עצמות האגן ועל עצמות הכתפיים של הילד;</p> <p>(2) בחגורה המחוברת מצד אחד</p>		
---	--	--

<p>לרצפה ומצד שני לדופן הרכב – על עצמות האגן ועל אחת הכתפיים. -</p>		
<p>(א) הרשות המקומית תוודא שהתקבל לגבי הנהג אישור משטרה כאמור בחוק למניעת העסקה של עברייני מין. (ב) הרשות המקומית לא תחליף נהג במסלול הסעה במשך כל שנת הלימודים. <u>אלא אם כן ישנן נסיבות שאינן מאפשרות הסעה ע"י אותו נהג במהלך כל שנת הלימודים. -</u></p>	7	<p>אחריות הרשות המקומית לגבי לנהג ההסעה</p>
<p>בסוף יום הלימודים ילד עם מוגבלות יגיע אל הרכב מלווה באיש צוות של מוסד החינוך. <u>שקבע מנהל מוסד החינוך.</u></p>	8	<p>אחריות מוסד חינוך</p>
<p>(א) הממונה ייתן לנהג הסעות ברשות המקומית או לנותן שירות ההסעות של הרשות המקומית לפי העניין הוראות פרטניות בעניין ילד עם מוגבלות שמצבו אינו מאפשר את קיום הדרישות בתקנה 6(ז), או שנדרשות לגביו דרישות מיוחדות. (ב) רכב המשמש להסעת ילדים עם מוגבלות לפי תקנות אלה יכיל ערכת עזרה ראשונה ; כמו-כן, יאפשר רכב כאמור קליטת ציוד רפואי הנחוץ לילד עם מוגבלות. (ג) לא יעשן אדם ברכב הסעת ילדים עם מוגבלות.</p>	9	<p>בטיחות בהסעה</p>
<p>(א) האחראים על ילד עם מוגבלות המעוניינים בכך, ימלאו טופס ערוך לפי הנוסח שבתוספת השנייה עם מידע על</p>	10	<p>כרטיס נוסע</p>

<p>פרטים אישיים של התלמיד עם המוגבלות, פרטי אחראי עליו לרבות דרכי התקשרות עמו, צרכיו הרפואיים הנוגעים להסעה, רגישויות ואלרגיות שיש לו, סוג מושב הבטיחות הנדרש, ציוד נלווה, אופן עיגונו בהסעה, מסלול נסיעה ותחנות איסוף והורדה; מוסד חינוך שקיבל את הטופס ינפיק לילד כאמור, כרטיס נוסע שיכלול את הפרטים שמסרו האחראים.</p> <p>(ב) <u>מנהל</u> מוסד חינוך יחליט על אופן הצגת כרטיס נוסע לפי תקנת משנה (א) בהתייעצות עם האחראים על הילד עם מוגבלות ואם ניתן, גם בהתייעצות עם הילד עם המוגבלות.</p>		
<p>(א) ילד עם מוגבלות יוסע ברכב שנוסעים בו ילדים עם מוגבלות, <u>אלא אם כן ישנן נסיבות מיוחדות להסעת ילד עם מוגבלות ברכב שנוסעים בו גם ילדים ללא מוגבלות.</u></p> <p>(ב) הרשות המקומית תסיע ילדים עם מוגבלות הזכאים להסעה בשתי קבוצות גיל, 3 עד 9 ו-10 עד 21, <u>אלא אם כן ישנן נסיבות מיוחדות להסעה של ילדים עם מוגבלות בהסעה הכוללת ילדים משתי קבוצות הגיל.</u></p>	11	התאמת הסעה
<p>(א) רשות מקומית תדאג לכל אחד מאלה: <u>(1) ילד עם מוגבלות יוסע למוסד חינוך וממנו באופן בטיחותי ותוך שמירה על שלומו ובטחונו, לפי תקנות אלה;</u> <u>(2) הרשות המקומית תוודא כי הסעה נערכת</u></p>	12	תפקידי הרשות המקומית

מעוצב:מרווח בין שורות: כפול

<p><u>ברכב בטיחותי בהתאם להוראות תקנות</u> <u>הסעה בטיחותית לילדים נכים (מפרטי רכב</u> <u>בטיחותי), תשנ"ה-1995.</u></p> <p>(4)</p> <p>(3)(4) ילד עם מוגבלות המוסע למוסד חינוך, יגיע אליו, ככלל, עד ל- 10 דקות לפני תחילת שעת הפעילות במוסד החינוך; (4) לקבוע את מסלול ההסעה המיטבי מבחינת משך ההסעה, צרכי הילדים עם מוגבלות ועלויות ההסעה;</p> <p>(5) המשך המתוכנן של נסיעה של תלמיד עם מוגבלות אל ומוסד החינוך, לא יעלה בתוך הרשות המקומית, על שעה וחצי, למעט בשל אירועים חריגים, או במקרים בהם הדבר נעשה לבקשת האחראי על התלמיד עם המוגבלות ובאישור מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית, או כאשר זמן הנסיעה הישיר בין מקום מגוריו של התלמיד עם המוגבלות אל מוסד החינוך עולה על שעה וחצי.</p> <p>(3)</p> <p>(6)(4) ילד עם מוגבלות לא יצא להסעה לפני סיום שעת פעילותו של מוסד החינוך, אלא במקרים שבהם לפי הוראות בעניין של משרד החינוך קוצר יום הלימודים של הילד ואין בכך כדי להביא לפיצול ההסעה; (ב) רשות חינוך מקומית תמנה עובד מקרב עובדיה שמתאים לכך מבחינת כישוריו, ניסיונו והכשרתו,</p>		
---	--	--

מעוצב:כניסה: לפני: 9.1 ס"מ, ללא תבליטים או מספור

מעוצב:מרווח בין שורות: כפול

[A1] עם הערות: שמעון יציג סוגיה זו בפני הוועדה.

מעוצב:כניסה: לפני: 9.1 ס"מ, ללא תבליטים או מספור

<p>לממונה שיהיה אחראי למערך הסעות של ילדים עם מוגבלות ויכול שיהיה הממונה על ההסעות ברשות המקומית; הממונה יהיה אחראי בין היתר לעניינים הבאים:</p> <p>(1) קביעת מסלול נסיעה;</p> <p>(2) הממונה יודא שנבדקה כשירותם של הנהגים והמלווים לפי תקנות אלה, ידריך וינחה את נותני השירותים של ההסעות ושל הליווי וידרוש כי אלה ידריכו את הנהגים והמלווים, לפי העניין, לפי הנחייתו;</p> <p>הממונה יהיה זמין למלווה ולנהג ההסעה וייתן לפי הצורך, הנחיות להבטחת שלומו ובטיחותו של ילד עם מוגבלות במהלך ההסעה;</p> <p>(3) הממונה יודא –</p> <p>(א) שברכב ההסעה יהיה טלפון נייד או אמצעי קשר אחר;</p> <p>(ב) שכל רכב הסעה יעבור בדיקות תקופתיות של קצין בטיחות לפי חלק י' של תקנות התעבורה, וכי תוצאות הבדיקות ימסרו לידיו אחת לשלושה חודשים;</p> <p>(ג) בכל רכב תהיה רשימת הילדים שאמורים לנסוע בו, פרטי יצירת קשר עם האחראים על הילדים ותאור מסלול הנסיעה;</p> <p>(4) בהסעה עם מלווה, הממונה ימסור לידי המלווה, רשימה של הילדים עם מוגבלות</p>		
--	--	--

<p>המיועדים להיות מוסעים בהסעה ; הרשימה תכלול פרטים אלה :</p> <p>(א) שמות הילדים עם מוגבלות ; (ב) כתובת הילדים עם מוגבלות ; (ג) השמות ומספרי הטלפון, לרבות מספרי טלפון נייד, של האחראים על הילדים עם מוגבלות בבית ובמקום עבודתם ; (ד) כתובת מוסד החינוך שאליו כל ילד עם מוגבלות צריך להגיע ומספר הטלפון של המוסד ושל מנהלו ; (ה) מסלול הנסיעה ומקומות האיסוף וההורדה של כל ילד עם מוגבלות ; (ו) שמו של הממונה ומספר הטלפון שלו ; (ז) מספרי טלפון של שירותי הצלה ; (ח) אם הונפקו לילדים עם מוגבלות המוסעים בהסעה כרטיסי נוסע לפי תקנה 10, העתק שלהם ; (ט) הציוד הנלווה הנדרש לכל ילד עם מוגבלות ;</p> <p>(5) הממונה יפקח כי תנאי הבטיחות בהסעה, משכה והתנהלותה נעשים לפי הדרישות שבתקנות ; לפי חוזה בין הרשות המקומית לנותן שירות ההסעה ולפי תנאי הבטיחות הקבועים בתקנות אלה ותקנות התעבורה ; וידאג לקיומה של בקרה מזמן לזמן על עניינים אלה ;</p> <p><u>(6)</u> הממונה ירכז, יבדוק ויטפל בדיווחים</p>		
---	--	--

<p>ותלונות המתקבלים לעניין ההסעה;</p> <p><u>66) – הממונה ידווח לאחראי על הילד על כל אירוע חריג הקשור לשלמו של ילד עם מוגבלות שהתרחש בהסעה והגיע לידיעתו מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר מ- 12 שעות ממועד קבלת המידע.</u></p> <p>(ג) רשויות מקומיות סמוכות שהתקשרו לביצוע הסעה במשותף כאמור בתקנה 3(ה) רשאיות למנות עובד של אחת הרשויות לממונה על ההסעה והוא ימלא את תפקידי הממונה לפי תקנות אלה מטעם כל אחת מהרשויות לגבי כל הילדים עם מוגבלות הנוסעים באותה הסעה; אין בהוראת תקנת משנה זו כדי לגרוע מאחריות הרשות המקומית שבה מתגורר הילד עם המוגבלות.</p>		
<p>(א) תחילתם של תקנות אלה _ ימים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה), ואולם לגבי רשות מקומית שהייתה לה ביום פרסומן של התקנות, התקשרות תקפה עם נותן שירות לביצוע הסעה של ילדים עם מוגבלות או עם נותן שירות לליוויים של הסעות של ילדים עם מוגבלות שתוקפה עד לאחר יום התחילה, תהיה תחילתן של תקנות אלה לפי המוקדם מבין אלה: 3 יום סיום ההתקשרות או עם תחילת שנת הלימודים _____ או _____ מיום פרסומן של תקנות אלה.</p> <p>(ב) ניתן להמשיך ולהעסיק מלווה שהועסק כדין לפני יום התחילה אינו עומד בדרישות תקנה 5(א)(4) ובלבד שישלים קורס כאמור באותה תקנה בתוך 60 ימים מיום התחילה.</p>	13	תחילה והוראות מעבר

תוספת ראשונה

(תקנה 6(ט))

תוספת שנייה

(תקנה 10(א))

שם הילד:		תאריך:	
סוג התקן הריסון:		כיוון הנסיעה:	
הוראות התקנה:			
ציוד נלווה ומקום עגינתו:			
פרטי האם:	טלפון בבית:	טלפון נייד:	
פרטי האב:	טלפון בבית:	טלפון נייד:	
אחראי אחר*:	טלפון בבית:	טלפון נייד:	
שם רופא מטפל:		טלפון:	
מקום עליה לרכב:		מקום הורדה מהרכב:	
אלרגיות או התוויות נגד:			

(חמ 5261-3)

נפתלי בנט

שר החינוך

טיוטה

דברי הסבר

מוצע לקבוע בתקנה הגדרה של וועדת חריגים שתמונה ע"י מנכ"לית משרד החינוך מבין עובדי המשרד אשר תוכל להחליט לגבי מחלוקות בין האחראים על לילדים עם מוגבלות לבין רשויות המקומיות בענייני הסעות.

מוצע לקבוע בתקנה הגדרה למלווה. מבוגר המצטרף להסעות של תלמידים לגביהם נקבעה הזכאות לליווי, ההגדרה מפנה לתקנה 5 במסגרתה פורטו תפקידיו של המלווה, כישורים נדרשים ממלווה והוראות לגבי אופן ביצוע תפקידו.

מוצע לקבוע הגדרה של ממונה האחראי ברשות המקומית על מערך ההסעות ברשות.

מוצע לקבוע הגדרה של מנהל האחראי במשרד החינוך על נושא הסעות.

מוצע לקבוע הגדרה של מסגרת המשך. מדובר ברשימה סגורה של מסגרות אליהן מוסעים תלמידים לאחר סיום לימודיהם במוסדות חינוך מיוחד: התנסויות במקומות עבודה שנערכות בליווי של מוסד חינוך ולאחר קבלת אישורים מתאימים במסגרת הכנה של תלמידי חינוך מיוחד לחיי עבודה. דירות אימון במסגרתן רוכשים תלמידים כישורים שיסייעו להם לרכוש מיומנויות יום יום שנדרשות בחיים בוגרים. מועדון לכישורי חיים, שירות לאומי במקביל ללימודים במסגרות חינוך מיוחד שכן בהתאם לחוק חינוך מיוחד יכולים תלמידים בחינוך מיוחד להמשיך את לימודיהם עד גיל 21, רבים מהם יכולים ומעוניינים לתרום מיכולותיהם לחברה במסגרת שירות לאומי ומשרד החינוך מאפשר להם לעשות זאת במסגרת המשך לימודיהם במסגרות חינוך מיוחד שממשיכות לחזק את יכולותיהם לקראת חיים בוגרים לאחר תום חוק לימודיהם, תלמידים עם מוגבלות שכלית התפתחותית זכאים לאחר תום שעות הלימודים בחינוך המיוחד לקבל שירותים במסגרות המשך של משרד הרווחה. במידה ומסגרות המשך אלה אינן פועלות באותו מתחם של מוסד החינוך, התלמידים זכאים להסעה אל מסגרת המשך.

תקנה 2 – תקנה 2 קובעת את התנאים בהם ילד עם מוגבלות זכאי להסעה מכוח הוראות חוק סעיף 2(א) לחוק הסעה בטיחותית לילדים ופעוטות עם מוגבלות. התקנה קובעת כי תלמידים במוסד חינוך מיוחד ברשימה של לקויות הזכאים להסעה. בנוסף במוסדות חינוך מסוג אחר או עם לקויות אחרות, יכולים להוכיח להנחת דעתו של המנהל כי בשל מגבלה הם זקוקים להסעה.

כמו כן, נכללו בתקנה 2 הוראות לעניין השפעות של השיבוץ על זכאות להסעה וכן הוראות על הזכאות להסעה במקרים בהם יום הלימודים מתחיל או מסתיים לא במוסד החינוך בו התלמיד

משובץ, אלא במוסדות חינוך בהם מתבצעות פעילויות לתלמידים ממגוון מוסדות חינוך כגון חוות חקלאיות ומרכזים ימיים.

תקנה 3 – תקנה 3 כוללת הוראות ביחס לחובת הרשות המקומית לדאוג לליווי במקרים המתאימים וכן רשימה לקווים אשר תלמידים עם לקויות אלה זכאים לליווי בהסעה. כמו כן, נכללה הוראה באלו מקרים קיימת זכאות למתן מלווה לצורך ביצוע פעולות רפואיות פולשניות.

תקנה 4 – תקנה 4 קובעת את הכלל כי מלווה יועסק ישירות על ידי הרשות המקומית או ע"י [קבלנותן שירות](#) של הרשות המקומית שאין לו זיקה לחברת ההסעות. הרציונל של ההוראה מניעת ניגוד עניינים בין העסקת המלווה לביצוע ההסעה, כך שהמלווה יוכל לפקח על פעילות חברת ההסעה בלא חשש למקום עבודתו. כמו כן, נקבעה ההוראה כי ככל האפשר לא יוחלף המלווה במהלך כל שנת לימודים בשל היתרונות בהיכרות של המלווה עם הורים ותלמידים בהיבטים של היענות לצרכים של המיוחדים של תלמידים ובשל הקושי של תלמידים במקצת הלקווים להתמודד עם שינויים בייחוד שינויים הכרוכים בזהות הצוות המטפל.

תקנה 5 – עניינה של תקנה 5 בהוראות ביחס לכישורי המלווה. – במסגרת התקנה נקבע הגיל המינימאלי למלווה, ידיעת השפה העברית או הערבית או שתיהן בהתאם לשפתם של התלמידים הזכאים לליווי, לרבות ידיעת קרוא וכתוב. וכן דרישה כי המלווה יעבור מידי שנתיים האחרונות קורס עזרה ראשונה.

במסגרת התקנה נקבעו גם הוראות לאופן ביצוע הליווי. החובה שלא להשאיר תלמידים ללא ליווי והשגחה ברכב. חריג לכלל זה, האפשרות להשאיר לפרקי זמן קצרים את התלמידים בהשגחת נהג ההסעה. מלווה נדרש להחזיק לפני תחילת ההסעה רשימה של כל התלמידים בהסעה ופרטי יצירת קשר עם האחראים עליהם ומסלול ההסעה. מלווה נדרש לוודא כי התלמידים חגורים במהלך ההסעה ולשבת בהסעה במהלך כל הנסיעה מקום בו ניתן לראות את כל התלמידים.

המלווה נדרש לדווח לממונה ברשות המקומית על כל מקרה חריג אשר התרחש בהסעה.

ככלל גם בהגעה לבית ספר וגם בהגעה למקום מגוריו של התלמיד לא יוריד המלווה את התלמיד מההסעה, אם אין מבוגר אחראי היכול לקלוט את התלמיד. איש צוות בהורדה בבית ספר והורה או מי מטעמו, עליו נמסרה הודעה מראש, בהורדת התלמיד בביתו.

חריג לכלל זה בהסעות של ילדים עם מוגבלות לגני ילדים. מאחר וצוות ההוראה בגני ילדים מצומצם ובחלק מהמקרים בשעות הבוקר לפני מועד פתיחת יום הלימודים כולל רק סייעת אחת, אין אפשרות כי הסייעת תצא מהגן ותשאיר את הילדים בגן ללא השגחה. לפיכך בהסעות לגנים יכניס המלווה את התלמיד לתוך הגן.

תקנה 6 – תקנה זו עוסקת בכישוריו ותפקידיו של נהג להסעת תלמידים עם מוגבלות. נהג ההסעה נדרש לבדוק את רכב ההסעות לפני כל נסיעה. הוראות לעניין מי יכולים לנסוע בהסעה של תלמידים עם מוגבלות. ככלל ניתן להסיע בהסעה רק תלמידים עם מוגבלות בכפוף ל-2 חריגים. הסעת עובדי הוראה אם יש בהסעה מקום פנוי ולשם כך נדרש רק אישור של האחראי על ההסעות ברשות המקומית ומקרים חריגים אחרים שמצריכים אישור של הממונה על נושא הסעות במשרד החינוך.

חובה להסיע תלמידים בהסעה כשהם חגורים וביחס לתלמידים בגילאי 3 – 8 כשהם חגורים במושב בטיחות או מושב מגביה בהתאם להוראות בתקנות התעבורה.

התקנה כוללת גם הוראות לעניין האופן בו מעגנים לרכב ההסעה כיסא גלגלים במקרה של תלמיד המתנייד באמצעות כיסא גלגלים.

תקנה 7 – תקנה 7 כוללת הוראות לעניין אחריות הרשות המקומית ביחס לנהג ההסעה. הרשות המקומית חייבת לקבל אישור בהתאם להוראות החוק למניעת העסקה של עברייני מין. כמו כן, בשל הקושי שיש לחלק מתלמידים עם מוגבלות עם שינויים יש לעשות מאמץ כי לא יוחלף נהג הסעות במהלך שנת הלימודים.

תקנה 8 – קובעת אחריות של מוסד חינוך כי תלמידים יגיעו בסוף יום לימודים מלווים באיש צוות להסעה.

תקנה 9 – תקנה 9 כוללת הוראות ביחס לבטיחות בהסעה. חלק מהילדים עם מוגבלות זקוקים להתקנים ייחודיים המיועדים להגן עליהם מפגיעה במהלך הסעה. ביחס לילדים אלה יקבעו הסדר ייחודי והממונה ברשות המקומית ייתן הוראות ביחס לכל ילד כזה לקבל [שירות](#) שירות ההסעות.

כמו כן נקבע כי רכב המשמש להסעת תלמידים יכלול ערכת עזרה ראשונה.

תקנה 10 - אחראים המעוניינים בכך, יוכלו להעביר למוסד חינוך טופס בנוסח הכלול בתוספת הכולל מידע מפורט על מצבו הרפואי של הילד וכן פרטים נוספים, דרכי יצירת קשר עם האחראים, מסלול נסיעה, מושב בטיחות נדרש. מוסד חינוך יכין כרטיס נוסע לתלמיד על פי נוסח טופס בתוספת. החלטה על אופן הצגת כרטיס נוסע תעשה בהתייעצות עם האחראים על התלמיד ובמידת האפשר התלמיד עצמו. כרטיס הנוסע נועד לאפשר הצגה בהירה ונוחה למלווה ולנהג ההסעה של מידע הנחוץ להם לצורך מילוי תפקידם ביחס לתלמיד בהסעה. חלק מתלמידים בשל גילם ורמת תפקודם אינם מסוגלים למסור את המידע בעצמם למלווה, בייחוד במצבי חירום. כיוון שחלק מהמידע הוא מידע פרטי כמשמעו בחוק הגנת הפרטיות ובשל השוני הרב ברמת תפקוד של תלמידים, השארנו לשיקול דעת האחראים האם למסור את המידע וכן נדרשת התייעצות עם האחראים על אופן הצגתו.

תקנה 11 – תקנה 11 קובעת את הכלל כי יש להסיע תלמידים עם מוגבלות ככל האפשר בהסעה שיש בה רק ילדים עם מוגבלות. כמו כן, נקבעה הנחיה כי אפשר להסיע תלמידים בהפרדה לשתי קבוצות גיל תלמידים עד גיל 10 בנפרד מתלמידים מעל גיל 10.

תקנה 12 – תקנה 12 כוללת הוראות ביחס לתפקידי הרשות המקומית בארגון וביצוע ההסעה. בכלל זה כי תלמיד עם מוגבלות יוסע מביתו אל המוסד החינוכי באופן בטיחותי. מועד הגעת התלמיד לבית הספר – ככלל עד ל- 10 דקות לפני תחילת השיעור הראשון. מועד צאתו של התלמיד מבית ספר – לא לפני תום יום הלימודים. יש לציין כי ישנם תלמידים אשר בשל צרכיהם ויכולותיהם, מתקשים להיות בבית ספר יום לימודים שלם ועל כן, החליטו הגורמים המוסמכים במשרד החינוך על קיצור יום הלימודים שלהם. במקרים אלה במידה ואין בכך כדי להביא לפיצול הסעה, מועד ההסעה יהיה מועד תום יום הלימודים המקוצר.

התקנה קובעת את חובתה של הרשות המקומית למנות עובד מבין עובדיה שיהיה אחראי על נושא הסעות תלמידים עם מוגבלות אשר יכול להיות הממונה ברשות המקומית על מכלול נושא הסעות תלמידים. כמו כן כוללת תקנה הוראות ביחס לתפקידי ממונה ובהם, קביעת מסלול הסעה ובדיקת כשירותם של נהגים ומלווים ומעקב אחר נושא בטיחות בהסעה.